

Opatření v boji proti pandemii koronaviru na úseku daňového práva

Abstrakt

Světová zdravotnická organizace vyhlásila 11. března 2020 stav pandemie v souvislosti s celosvětovým šířením onemocnění SARS-CoV-2 patřícím do čeledi koronavirů. Několik dní poté reagovala na situaci i Česká republika vyhlášením nouzového stavu. Po celou dobu trvání pandemie koronaviru byla přijímána řada opatření v rozličných oblastech práva, která měla za cíl ovlivnit pandemii koronaviru či zmírnit její dopady. Jednou z nich byla právě oblast práva daňového. Tématem této práce jsou tedy opatření v boji proti pandemii koronaviru na úseku daňového práva. S ohledem na množství přijatých opatření se podrobně zaměřuji na dvě vybraná opatření, která byla přijata v rámci zákona č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony (dále jen „daňový balíček“), a to zavedení progresivní sazby daně a zrušení superhrubé mzdy jakožto dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti.

Cílem této práce je popis nejdůležitějších opatření na úseku daňového práva a kritické vyhodnocení, zda jsou zavedení progresivní sazby daně a zrušení superhrubé mzdy jako dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti opatřeními v boji proti pandemii koronaviru na úseku daňového práva i z materiálního hlediska.

Práce se skládá ze tří částí. V první části práce se zabývám teoretickým vymezením základních pojmů – pandemie koronaviru, opatření a daňové právo. Na základě získaných poznatků definuji pojem opatření v boji proti pandemii koronaviru na úseku daňového práva.

V druhé části práce pokračuji analýzou jednotlivých opatření, která dělím v závislosti na tom, zda byla přijata v rámci legislativního procesu, na legislativní a nelegislativní. Poslední kapitola této části je věnována podrobnějšímu rozboru daňového balíčku. Je v ní obsažen popis a zhodnocení legislativního procesu, navrhovaná i přijatá opatření a rozbor nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 6/21 včetně sdělení mého názoru na přezkoumávanou problematiku.

Ve třetí části přistupuji k detailnímu posouzení dvou vybraných opatření patřících do oblasti daně z příjmů fyzických osob. U prvního z nich, zavedení progresivní sazby daně, definuji sazbu daně, zpracovávám problematiku solidárního zvýšení daně a nastíním vývoj sazeb daně z příjmů fyzických osob v České republice. U zrušení superhrubé mzdy jako dílčího základu daně začínám obdobně teoretickým vymezením základu daně, včetně dílčího a samostatného základu daně, pokračuji popisem proměn dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti a problematiku superhrubé mzdy ukončuji její kritikou. Část uzavírám

komplexním vyhodnocením těchto dvou opatření, s největším zaměřením na jejich materiální povahu jako opatření v boji proti pandemii koronaviru na úseku daňového práva.

Klíčová slova: opatření, pandemie koronaviru, daňové právo.